

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO

M. POIARESA MADURA

przedstawiona w dniu 16 grudnia 2004 r.¹

1. Niniejsza sprawa jest istotna z dwóch powodów. Po pierwsze, skarga wniesiona przez Królestwo Hiszpanii na ogłoszenia o naborze pracowników tymczasowych wydane przez Eurojust stanowi dla Trybunału kolejną okazję do przeanalizowania znaczenia i zakresu systemu językowego instytucji i organów Unii Europejskiej. Trybunał wypowiedział się już w sprawie systemu językowego mającego zastosowanie w postępowaniach rejestracyjnych toczących się przed agencją Wspólnoty Europejskiej, jaką jest Urząd Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) (OHIM)². W niniejszej sprawie przychodzi mu rozstrzygnąć w sprawie systemu językowego mającego zastosowanie do postępowania rekrutacyjnych oraz wewnętrznego funkcjonowania organu Unii, jakim jest Eurojust. Po drugie, aby móc przejść do tego etapu, Trybunał musi jednak najpierw uznać dopuszczalność sformułowanej przez państwo członkowskie skargi o stwierdzenie nieważności na akt przyjęty przez organ Unii na podstawie postanowień tytułu VI traktatu UE. W niniejszej sprawie Trybunał został zatem wezwany do zajęcia stanowiska jednocześnie w sprawie środków odwoławczych

dostępnych na gruncie traktatu UE oraz w sprawie wymagań językowych mających zastosowanie w instytucjach i organach Unii.

I — Okoliczności sprawy

2. Należy poczynić kilka uwag na temat autora i treści ogłoszeń o naborze (zwanym dalej „zaskarżonymi aktami”), zanim zostaną przypomniane przedmiot i zarzuty skargi.

A — Autor zaskarżonych aktów

1 — Język oryginału: portugalski.

2 — Wyrok z dnia 9 września 2003 r. w sprawie C-361/01 P Kik przeciwko OHIM, Rec. str. I-8283.

3. Eurojust stanowi istotny element w rozwoju Unii jako przestrzeni wolności,

bezpieczeństwa i sprawiedliwości³. Zgodnie z art. 29 UE utworzenie Eurojustu odpowiada potrzebie zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego obywatelom Unii poprzez zacieśnienie współpracy organów sądowych państw członkowskich.

wybiera dyrektora administracyjnego, który sprawuje bieżący zarząd tym organem⁵. Po drugie, Eurojust posiada własną strukturę administracyjną. Z art. 25 regulaminu wewnętrznego Eurojustu⁶ wynika, że rekrutacja personelu tego organu jest dokonywana przez jego dyrektora administracyjnego po dokonaniu oceny i zatwierdzeniu stanowisk przez Kolegium. To właśnie warunki rekrutacji personelu tego organu stanowią przedmiot niniejszej skargi.

4. Eurojust został utworzony na mocy decyzji Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. (zwanej dalej „decyzją Eurojust”) ⁴ jako organ Unii posiadający osobowość prawną. Jego zadaniem jest, w dziedzinach dotkniętych poważną przestępczością, stymulowanie i poprawa koordynacji w zakresie dochodzeń i ścigania w różnych państwach członkowskich, poprawa współpracy między właściwymi władzami państw członkowskich oraz niesienie im pomocy.

B — Treść zaskarżonych aktów

5. W tym celu Eurojust został wyposażony w oryginalną strukturę. Po pierwsze, na mocy art. 2 decyzji Eurojustu, organ ten składa się z przedstawicieli krajowych oddelegowanych przez każde państwo członkowskie. Wszyscy przedstawiciele krajowi wchodzi w skład Kolegium. Jest ono odpowiedzialne za organizację i działanie Eurojustu. Kolegium

6. W dniu 13 lutego 2003 r. opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* osiem ogłoszeń o naborze w celu sporządzenia listy rezerwowej, na podstawie której miały zostać obsadzone stanowiska pracowników tymczasowych w Eurojust⁷. Ogłoszenia te dotyczyły w szczególności stanowiska inspektora ochrony danych, stanowiska księgowego, stanowiska specjalisty w zakresie informatyki i technologii informatycznych (administratora strony internetowej) europejskiej sieci sądowej, stanowiska radcy prawnego, stanowiska bibliotekarza archiwisty, stanowiska attaché prasowego, stanowiska sekretarza w Biurze Administracyjnym. Każde z tych ogłoszeń opisuje charakter proponowanego stanowiska, wskazuje wymagane kwalifikacje, niezbędne do kandydowania na te stanowiska oraz precyzuje warunki rekrutacji i wyboru kandydatów.

3 — Zgodnie z art. 2 UE Unia stawia sobie m.in. za cel „utrzymanie i rozwijanie Unii jako przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji oraz zapobieganie i zwalczanie przestępczości”.

4 — Decyzja Rady ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 63, str. 1).

5 — Artykuł 28 decyzji Eurojustu.

6 — Dz.U. 2002, C 286, str. 1.

7 — Ogłoszenia te opublikowano w Dz.U. 2003, C 34 A, str. 1–19.

7. W odniesieniu do kwalifikacji, od kandydatów wymaga się w szczególności posiadania znajomości pewnych języków. Wymagania te są różne w zależności od stanowiska. Na stanowisko inspektora ochrony danych i radcy prawnego wymagana jest bardzo dobra znajomość języków francuskiego i angielskiego; zaznaczono również, iż zdolność do pracy w innych językach urzędowych Wspólnot Europejskich będzie stanowić dodatkowy atut. Kandydaci na stanowisko attaché prasowego muszą posiadać zdolność do komunikowania się co najmniej w języku angielskim i francuskim; w ich przypadku znajomość innych języków Wspólnot będzie stanowić dodatkowy atut. Na stanowisko sekretarza w Biurze Administracyjnym wymagana jest dogłębna znajomość języka francuskiego i angielskiego, ponadto dostateczna znajomość innych języków Wspólnot stanowić będzie dodatkowy atut. Na stanowisku specjalisty w zakresie informatyki i technologii informatycznych dobra znajomość języka angielskiego jest niezbędna, natomiast zdolność komunikowania się w co najmniej dwóch innych językach urzędowych Wspólnot, w tym w języku francuskim, uważana będzie za dodatkowy atut. Od kandydatów na stanowisko księgowego wymaga się dogłębnej znajomości jednego z języków urzędowych Wspólnot Europejskich oraz dostatecznej znajomości innego języka Wspólnot, w tym dostatecznej znajomości języka angielskiego. Jedynie ogłoszenie odnoszące się do stanowiska bibliotekarza archiwisty nie wskazuje żadnych szczególnych wymagań językowych.

8. Warunki składania kandydatur zostały sformułowane w ten sam sposób we wszystkich zaskarżonych aktach. Po pierwsze,

formularz zgłoszeniowy powinien zostać wypełniony nie tylko w języku publikacji, za pośrednictwem której kandydat dowiedział się o naborze, ale również w języku angielskim. Po drugie, niektóre dokumenty, które należy załączyć, mianowicie życiorys i list motywacyjny, powinny być sporządzone w języku angielskim.

C — Przedmiot skargi i podniesione zarzuty

9. Przedmiot skargi ma podwójny charakter. W swojej skardze Królestwo Hiszpanii wnosi do Trybunału o stwierdzenie nieważności, po pierwsze, punktu wszystkich zaskarżonych aktów odnoszącego się do dokumentów, które należy sporządzić w języku angielskim i dołączyć do formularza, oraz, po drugie, punktów odnoszących się do kwalifikacji językowych w tych aktach, które je zawierają. Koncentrując przedmiot sporu na kwestiach językowych, strona skarżąca kieruje swój atak zarówno na postępowanie rekrutacyjne, jak i na kryteria, na podstawie których odbywa się ta rekrutacja.

10. Na poparcie tej skargi skarżąca formułuje trzy zarzuty. Po pierwsze, utrzymuje ona, że zaskarżone akty zostały przyjęte z naruszeniem warunków zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich (zwanych dalej „WZIP”)⁸. Akty te są, jej zdaniem, sprzeczne z art. 12 ust. 2 lit. e)

8 — Przypomnijmy, że system ten ma na celu uzupełnienie Regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich i uregulowanie warunków zatrudnienia i pracy pracowników tymczasowych, personelu pomocniczego i nielocowego, a także specjalnych doradców zatrudnionych przez Wspólnoty.

WZIP w zakresie, w jakim wymagają, w zależności od przypadku, obok dostatecznej znajomości innego języka niż język ojczysty kandydata, znajomości języka francuskiego, oraz — w każdym przypadku — niezbędnej znajomości języka angielskiego. Po drugie, zarzuca naruszenie systemu językowego Eurojustu⁹, ponieważ system ten nakłada na Eurojust obowiązek przestrzegania wspólnotowego systemu językowego, który przewiduje używanie i poszanowanie wszystkich języków urzędowych Wspólnot Europejskich¹⁰. Po trzecie wreszcie, utrzymuje, że naruszona została zasada niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, ustanowiona w art. 12 WE, ponieważ wymagania i warunki postawione w zaskarżonych aktach w nieuzasadniony sposób faworyzują kandydatów, których językiem ojczystym jest język angielski lub francuski.

12. W celu uzasadnienia niedopuszczalności skargi można powołać dwa rodzaje argumentów. Pierwszy ma charakter ogólny. Opiera się na tym, że akty stanowiące przedmiot skargi nie zostały przyjęte w ramach prawa wspólnotowego, a ponadto przez niezależny organ usytuowany poza instytucjonalnymi ramami Unii, ustanowionymi w art. 7 WE i 5 UE. Wynika z tego, iż z tej podwójnej przyczyny zaskarżone akty są wyłączone ze wspólnotowej kontroli legalności. Drugi rodzaj argumentów opiera się na samej treści postanowień traktatów. Ani art. 230 WE, ani art. 35 UE nie przewidują możliwości wniesienia skargi na tego typu akty. Istnieje tylko jedna podstawa do złożenia środka odwoławczego, na którym można by się oprzeć i zgodnie z art. 91 Regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich mającego zastosowanie przez analogię do pracowników tymczasowych na podstawie art. 73 WZIP jest on zarezerwowany dla kandydatów, którym się udało.

II — Dopuszczalność skargi

11. Eurojust podważa dopuszczalność skargi. Tymczasem kwestia ta jest niejednoznaczna. Moim zdaniem, zasługuje ona na uważną analizę.

9 — Zgodnie z art. 31 ust. 1 decyzji Eurojustu „[w] procedurach Eurojustu stosuje się oficjalne ustalenia Unii na temat języków”.

10 — Zgodnie z art. 1 rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17, str. 385), w brzmieniu obowiązującym w chwili złożenia niniejszej skargi, „[j]ęzykami urzędowymi i językami roboczymi instytucji Unii są języki: niemiecki, angielski, duński, hiszpański, fiński, francuski, grecki, włoski, niderlandzki, portugalski i szwedzki”.

13. Nie należy ukrywać, że argumenty te są dosyć solidne. Pozwoliłyby one Trybunałowi na przyjęcie prostego rozwiązania. Wystarczyłoby bowiem stwierdzić, iż brak jest podstawy prawnej do zbadania niniejszej skargi. Rozwiązanie takie ma jednak zasadniczą wadę sprawiającą, iż nie odpowiada ono zasadom, którymi Trybunał zawsze kierował się w swym orzecznictwie. Pozbawiłoby ono państwa członkowskie możliwości podważenia aktu mogącego naruszyć podstawowe zasady prawa Unii. Moim zdaniem, istotne jest natomiast, aby Trybunał wypowiedział się w kwestii dotyczącej podstawowych ram prawnych Unii. Niniejsza sprawa porusza właśnie takie kwestie. Z tego też względu,

o ile argumenty przemawiające za niedopuszczalnością skargi zasługują na uwzględnienie, żaden z nich nie wydaje mi się decydujący. Co więcej, to właśnie na poparcie dopuszczalności skargi przytoczyć można znakomite argumenty.

14. Skarga bez wątpienia, jak twierdzi skarżąca, nie może znaleźć oparcia w art. 230 WE. Zaskarżone akty nie są aktami wspólnotowymi. Zostały one przyjęte w oparciu o postanowienia traktatu UE, które zezwalają na utworzenie, organizację i działanie Eurojustu. Dopuszczalność skargi należy zatem ustalić na gruncie tych postanowień. Artykuł 35 UE znajdujący się wśród postanowień dotyczących współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych stanowi, że „Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w zakresie kontroli legalności decyzji ramowych i decyzji, jeżeli skargę wniosło państwo członkowskie lub Komisja, podnosząc zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem lub nadużycia władzy”.

15. Sformułowanie takie jest jednoznacznie zainspirowane postanowieniami traktatu WE dotyczącymi skargi o stwierdzenie nieważności¹¹. A to właśnie w związku z tymi postanowieniami Trybunał orzekł, iż Wspólnota Europejska jest „wspólnotą prawa, to

znaczy, że zarówno państwa członkowskie, jak i instytucje podlegają kontroli zgodności wydanych przez nią aktów z podstawową kartą konstytucyjną, jaką stanowi traktat”¹². Trybunał wywiódł z powyższego, że pomimo iż art. 230 WE wymienia jedynie ograniczoną liczbę aktów zaskarżalnych, „[s]ystem ustanowiony w traktacie polega [...] na tym, by poddać skardze bezpośredniej »wszelkie akty wydawane przez instytucje i mające na celu wywołanie skutków prawnych«”¹³. W takiej Wspólnocie bowiem zasada skutecznej kontroli sądowej władz podejmujących działania na podstawie postanowień traktatu jest wyrazem ogólnej zasady zapewniającej poszanowanie prawa¹⁴.

16. Taka zasada zasługuje zatem na uznanie jej powszechnego zasięgu. Po pierwsze, nie może ona ograniczać się do ram instytucjonalnych, o których mowa w art. 7 WE. Trybunał w utrwalony już sposób orzeka, iż organy Wspólnoty, którym traktat WE nadaje osobowość prawną, również podlegają jego kontroli¹⁵. Każde inne rozwiązanie byłoby sprzeczne z zasadą, zgodnie z którą każda wadliwa decyzja wspólnotowa, bez

11 — Zobacz podobnie M. Gautier, „L'influence du modèle communautaire sur la coopération en matière de justice et d'affaires intérieures”, Bruylant, Bruksela 2003, str. 564.

12 — Wyrok z dnia 23 kwietnia 1986 r. w sprawie 294/83 Les Verts przeciwko Parlamentowi, Rec. str. 1339, pkt 23.

13 — Punkt 24 wyroku w sprawie Les Verts przeciwko Parlamentowi, ww. w przypisie 12.

14 — Zobacz w szczególności wyrok Sądu z dnia 17 lipca 1998 r. w sprawie T-111/96 ITT Promedia przeciwko Komisji, Rec. str. II-2937, pkt 60, jak również wyrok z dnia 15 maja 1986 r. w sprawie 222/84 Johnston, Rec. str. 1651, pkt 18.

15 — Zobacz w szczególności wyrok z dnia 10 lipca 2003 r. w sprawie C-15/00 Komisja przeciwko EBI, Rec. str. I-7281, pkt 75 i z dnia 2 grudnia 1992 r. w sprawie C-370/89 SGEEM i Etroy przeciwko EBI, Rec. str. I-6211, pkt 15 i 16. Ponadto warto zauważyć, że Komisja uznała w komunikacie dotyczącym europejskich agencji regulacyjnych, że agencje europejskie powinny szanować zasady systemu instytucjonalnego, w którym funkcjonują, w szczególności zaś ogólną zasadę legalności [COM(2002) 718 wersja ostateczna].

względu na to, kto jest jej autorem, powinna móc podlegać skutecznej kontroli sądowej¹⁶.

18. Podobnie jest w przypadku zaskarżonych aktów²¹.

17. Po drugie, wydaje mi się, iż w chwili obecnej nic nie stoi na przeszkodzie temu, aby zakres systemu Wspólnoty opartej na prawie i gwarancje stąd wynikające zostały rozciągnięte na ramy Unii Europejskiej. W ramach art. 220 WE Trybunał pojmując swoją rolę jako nakładającą na niego obowiązki zapewnienia poszanowania prawa zgodnie z kryteriami Wspólnoty opartej na prawie¹⁷. Natomiast na mocy art. 46 UE postanowienia traktatu WE odnoszące się do właściwości Trybunału i do wykonywania tej właściwości mają zastosowanie do postanowień traktatu UE dotyczących współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych¹⁸. Na Trybunale ciąży zatem obowiązek zapewnienia w tych ramach poszanowania legalności, zgodnie z tymi właśnie kryteriami. Taka jest logiczna konsekwencja Unii opartej, zgodnie z art. 6 traktatu UE, na zasadzie państwa prawnego¹⁹. W *Unii opartej na prawie* zasadniczą kwestią jest, aby akty instytucji i organów Unii mogły podlegać kontroli organu sądowego Unii, jeżeli tylko ich celem jest wywołanie skutków prawnych wobec osób trzecich²⁰.

19. Jednakże nie można zignorować przesłanek wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności przewidzianych w traktacie UE. O ile zasady legalności i skutecznej kontroli sądowej ustanowione na gruncie wspólnotowym mają zasadnicze znaczenie również w ramach Unii opartej na prawie, o tyle nie wynika z tego, iż systemy i przesłanki kontroli legalności są identyczne. Wspólnota i Unia realizują bowiem, w pewnym zakresie, inne cele oraz podlegają odmiennym warunkom. Jeżeli zatem skarga oparta jest na art. 35 UE, należy uwzględnić dwie szczególne przesłanki.

20. Pierwsza dotyczy natury zaskarżonych aktów. Artykuł 35 UE zdaje się ograniczać możliwość wniesienia skargi na decyzje i decyzje ramowe przyjęte przez Radę zgodnie z art. 34 UE. Bezsporne jest bowiem, że w odniesieniu do aktów Eurojustu mające zastosowanie teksty nie przewidują w wyraźny sposób żadnej kontroli legalności. Z pewnością przyczyną tego jest fakt, że organ wydający te akty, Eurojust, z założenia nie posiada kompetencji w zakresie stano-

16 — Zobacz w szczególności postanowienie Sądu z dnia 8 czerwca 1998 r. w sprawie T-148/97 Keeling przeciwko OHIM, Rec. str. II-2217, pkt 33.

17 — Zobacz ostatnio wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-496/99 P Komisja przeciwko CAS Succhi di Frutta, Rec. str. I-3801, pkt 63.

18 — Wyrok z dnia 12 maja 1998 r. w sprawie C-170/96 Komisja przeciwko Radzie, Rec. str. I-2763, pkt 15.

19 — Zobacz J. Rideau, „L'incertaine montée vers l'Union de droit” w: „De la Communauté de droit à l'Union de droit. Continuités et avatars européens”, LGDJ, Paryż 2000, str. 1.

20 — W tym względzie pragnę zauważyć, że tekst Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, podpisany w Rzymie w dniu 29 października 2004 r. przez przedstawicieli państw członkowskich stanowi w art. III-365, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej „kontroluje również legalność aktów organów i jednostek organizacyjnych Unii, które zmierzają do wywołania skutków prawnych wobec podmiotów trzecich” (CIG 87/2/04).

21 — Ta kwestia nie jest podważana w sprawach, w których sąd wspólnotowy miał rozstrzygnąć w sprawie legalności podobnych aktów przyjmowanych na gruncie traktatu WE: zob. w szczególności wyrok Sądu z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawie T-146/95 Bernardi przeciwko Parlamentowi, Rec. str. II-769; postanowienie Sądu z dnia 30 marca 2000 r. w sprawie T-33/99 Méndez Pinedo przeciwko EBC, RecFP str. I-A-63 i II-273 oraz wyrok Trybunału z dnia 12 lipca 1989 r. w sprawie 225/87 Belardinelli i in. przeciwko Trybunałowi Sprawiedliwości, Rec. 2353, pkt 13 i 14.

wienia norm ani uprawnień decyzyjnych²². Mamy tu do czynienia z organem, który pełni przede wszystkim funkcje wykonawcze. Decyzja Eurojustu ustanawia jedynie pewien reżim odpowiedzialności²³ oraz system specjalnych środków odwoławczych w zakresie prawa dostępu do danych osobowych²⁴. Jednakże z ww. wyroku w sprawie *Les Verts* przeciwko Parlamentowi wynika jasno, iż luka taka nie może stanowić bezwzględnej przeszkody w dopuszczeniu skargi. Podobnie jak wówczas Trybunał mógł uwzględnić w wyroku skargę przeciwko instytucji, której rola normatywna powoli zaczęła odgrywać zasadnicze znaczenie²⁵, podobnie i teraz należy rozpatrzyć skargę przeciwko organowi, w zakresie w jakim realizuje on funkcję normatywną, nawet jeśli jej charakter pozostaje wyjątkowy. Jeśli akty Eurojustu nie są wyraźnie wymienione w art. 35 UE, to jest tak również dlatego, że pochodzą one od organu, który został utworzony po sporządzeniu pierwotnej wersji tego postanowienia. Nie można jednak z tego pominięcia wywodzić immunitetu, jaki rzekomo przysługuje tym aktom.

21. W kontekście systemu traktatu WE Trybunał stwierdził już, iż skarga o stwierdzenie

nieważności może zostać skierowana przeciwko każdemu aktowi wywierającemu skutki prawne, bez względu na jego rodzaj, formę czy organ, od którego ten akt pochodzi²⁶. Orzecznictwo takie w sposób oczywisty ma zastosowanie w kontekście Unii. Artykuł 35 UE należy interpretować w ten sposób, iż pozwala on niektórym skarżącym na uprawnienie do żądania stwierdzenia nieważności wszystkich przyjętych na mocy tytułu VI środków wywierających skutki prawne wobec osób trzecich. Moim zdaniem, wymaga tego „sama idea legalności”, jaka powinna panować w Unii opartej na prawie²⁷.

22. Druga przesłanka związana jest z samym skarżącym. Zgodnie z art. 35 UE prawo do wniesienia skargi przysługuje jedynie państwom członkowskim i Komisji. Przy pierwszej analizie w rozpatrywanej sprawie przesłanka ta zdaje się nie stanowić problemu. Z zasady skarżący uprzywilejowani na mocy art. 35 UE nie muszą wykazywać istnienia interesu prawnego w złożeniu skargi. Tak jak Trybunał ustalił to w odniesieniu do traktatu WE, w celu dopuszczalności skargi państwo członkowskie nie musi wykazywać, że zaskarżony akt wywiera wobec niego skutki prawne²⁸. Mając na uwadze zbieżność postanowień odnoszących się do skargi o stwierdzenie nieważności zawartych w traktatach WE i UE, orzecznictwo takie

22 — Ten system ograniczonej kontroli ma zastosowanie również do innych agencji Unii: zob. w tej kwestii studium J. Moliniera „Le régime contentieux des Agences de l'Union européenne” w: „Les agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés”, Presses de l'Université des sciences sociales, Tuluza 2002, str. 113.

23 — Artykuł 24 decyzji Eurojustu.

24 — Artykuł 19 decyzji Eurojustu. W tym względzie preambuła decyzji Eurojustu precyzuje, że kompetencje wspólnego organu nadzorczego, odpowiedzialnego za kontrolę działalności Eurojustu „nie naruszają jurysdykcji sądów krajowych ani ustaleń dotyczących możliwości składania w nich odwołań”.

25 — W tym wyroku, ww. w przypisie 12, Trybunał uściślił, że „Parlament Europejski nie został wprost wymieniony wśród instytucji, których akty podlegają zaskarżeniu, ponieważ traktat EWG w pierwotnym brzmieniu powierzał mu jedynie uprawnienia konsultacyjne i do kontroli politycznej, lecz nie do wydawania aktów mających na celu wywołanie skutków prawnych wobec osób trzecich” (pkt 24).

26 — Wyroki: z dnia 31 marca 1971 r. w sprawie 22/70 Komisja przeciwko Radzie, Rec. str. 263, z dnia 11 listopada 1981 r. w sprawie 60/81 IBM przeciwko Komisji, Rec. str. 2639, pkt 9 oraz ww. w przypisie 12 wyrok w sprawie *Les Verts* przeciwko Parlamentowi, pkt 24.

27 — Zobacz przez analogię opinię rzecznika generalnego Manciniego w ww. w przypisie 12 sprawie *Les Verts* przeciwko Parlamentowi, pkt 7.

28 — Zobacz podobnie postanowienie z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie C-208/99 Portugalia przeciwko Komisji, Rec. str. I-9183, pkt 23.

powinno znaleźć zastosowanie na gruncie art. 35 UE.

23. Należy jeszcze zwrócić uwagę na sprzeciw podniesiony w niniejszej sprawie przez Eurojust. Z uwagi na okoliczność, że skarga skierowana przeciwko zaskarżonym aktom może zostać prawidłowo wniesiona w oparciu o art. 90 i 91 regulaminu pracowniczego, wszelkie wysiłki podjęte w celu uzasadnienia dopuszczalności niniejszej skargi są zbyteczne. Sprzeciw ten jednak nie bierze pod uwagę interesu, jaki mają państwa członkowskie w tego rodzaju skargach. Nie ulega wątpliwości, że skargi oparte na przepisach regulaminu pracowniczego mają charakter szczególny w tym sensie, iż dotyczą one jedynie związku, który łączy skarżącego z daną instytucją²⁹. Ochrona interesów wynikających z tego szczególnego związku nie może jednak zostać uznana za jedyną podstawę do wystąpienia do Trybunału. Należy pozwolić państwu członkowskiemu, którego związek ten nie dotyczy, na powołanie się, w celu poparcia skargi o stwierdzenie nieważności, na naruszenie przepisów prawa Unii³⁰.

24. Na poparcie takiego rozwiązania przytoczyć można dwa argumenty. Po pierwsze, przypomnijmy, iż na gruncie traktatu UE

państwom członkowskim przysługuje bardzo uprzywilejowany status³¹. Tym samym niekonsekwentne wydaje się przyznanie uprawnień do złożenia skargi osobom fizycznym bez jednoczesnego zapewnienia państwom członkowskim prawa dostępu do sądu. Zauważmy, po drugie, że niniejsza skarga dotyczy zasadniczego wymogu prawa Unii, który powinien być chroniony w pierwszej kolejności przez państwa członkowskie. Z art. 290 WE wynika bowiem, w związku z odesłaniem poczynionym w art. 41 UE, iż instytucje Unii wykonują swe kompetencje w poszanowaniu różnorodności językowej. Natomiast poszanowanie różnorodności językowej jest jednym z zasadniczych aspektów ochrony tożsamości narodowej, co wynika z art. 6 ust. 3 UE i art. 149 WE³². W tych okolicznościach przysługująca kandydatom możliwość obrony ich interesów osobistych nie pozostaje w sprzeczności z podstawowym interesem związanym z ochroną zasady takiej, jak zasada różnorodności językowej Unii³³. Interes państw nie zostaje wchłonięty przez interesy osoby fizycznej; oba te interesy prawne istnieją obok siebie.

25. W konsekwencji jestem zdania, iż należy uznać dopuszczalność niniejszej skargi.

29 — Odnośnie do szczególnego charakteru tego związku i środków odwoławczych, które są z nim związane zob. w szczególności wyrok z dnia 22 października 1975 r. w sprawie 9/75 Meyer-Burckhardt przeciwko Komisji, Rec. str. 1171.

30 — Zobacz przez analogię wyrok z dnia 20 marca 1985 r. w sprawie 41/83 Włochy przeciwko Komisji, Rec. str. 873, pkt 30.

31 — Status ten jednocześnie znajduje swe potwierdzenie w szczególnej roli przyznanej państwom członkowskim w zakresie prawa inicjatywy w odniesieniu do aktów przyjmowanych na mocy tytułu VI traktatu UE (art. 34 ust. 2 UE) oraz w przyznanym im prawie do wystąpienia do Trybunału w celu dokonania kontroli aktów mających na celu wywołanie skutków prawnych wobec osób trzecich (art. 35 ust. 6 UE).

32 — Zgodnie z art. 6 UE „Unia szanuje tożsamość narodową państw członkowskich”. Artykuł 149 WE wprowadzony traktatem z Maastricht stanowi natomiast o poszanowaniu przez Wspólnotę różnorodności kulturowej i językowej państw członkowskich.

33 — Zobacz analogicznie wyrok z dnia 22 maja 1990 r. w sprawie C-70/88 Parlament przeciwko Radzie, Rec. str. I-2041, pkt 26.

III — Ocena zarzutów przywołanych w skardze

26. Skarżąca powołuje się na zasady prawa, których zasadność dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy podważył Eurojust. Przed przystąpieniem do rozważań nad legalnością zaskarżonych aktów należy zatem rozpatrzyć kwestię wstępną dotyczącą zastosowania powołanych przepisów.

spełniających najwyższe wymogi w zakresie kwalifikacji, wydajności i uczciwości, rekrutowanych spośród obywateli państw członkowskich Wspólnot z uwzględnieniem możliwości szerokiego zasięgu geograficznego”. Artykuł ten stanowi ponadto, iż „nikt nie może być zatrudniony jako pracownik tymczasowy, jeśli nie wykaże się dogłębną znajomością jednego z języków Wspólnot oraz dostateczną znajomością innego języka Wspólnot w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań na stanowisku, które ma objąć”.

A — Określenie prawa właściwego

27. Skarżąca powołuje się na dwa akty odnoszące się do WZIP i do systemu językowego Wspólnoty Europejskiej oraz na ogólną zasadę prawa wspólnotowego, na zasadę niedyskryminacji, o której mowa w art. 12 WE.

28. Zastosowanie WZIP nie wzbudza żadnych wątpliwości. Nie było zresztą nawet podważane. Zgodnie z art. 30 ust. 1 decyzji Eurojustu „personel Eurojustu podlega zasadom i przepisom stosowanym wobec urzędników i innych pracowników Wspólnot Europejskich, w szczególności w kwestiach rekrutacji i statusu”. Wynika z tego przede wszystkim, że rekrutacja pracowników tymczasowych na potrzeby Eurojustu odbywa się zgodnie z warunkami określonymi w art. 12 WZIP. Zgodnie z tym przepisem „przy zatrudnianiu pracowników tymczasowych dąży się do pozyskania do służby osób

29. Zastosowanie systemu językowego Wspólnoty jest natomiast kwestią budzącą spory. Aby je podważyć, Eurojust wysuwa dwa argumenty opierające się na tym samym fakcie: rzekomej rozbieżności między sformułowaniami użytymi w art. 31 decyzji Eurojustu w jej różnych wersjach językowych. Po pierwsze, ponieważ wszystkie wersje językowe tego przepisu, z wyjątkiem wersji hiszpańskiej, odsyłają do „oficjalnych ustaleń Unii na temat języków”, nie zaś do „systemu językowego instytucji Wspólnoty”, należy uznać, że rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej nie ma zastosowania do tego organu. Zgodnie z tym twierdzeniem system językowy Unii miałby być inny niż system językowy Wspólnot i należałoby w związku z tym poczekać, aż instytucje Unii ustanowią w tym względzie precyzyjne przepisy. Po drugie, nawet jeśli przyjąć, że system językowy Wspólnoty ma zastosowanie, to, zdaniem Eurojustu, należy wykluczyć taką możliwość w odniesieniu do pewnej sfery jego działalności. Fakt, iż art. 31 decyzji Eurojustu stanowi, we wszystkich

jego wersjach językowych, z wyjątkiem wersji hiszpańskiej, że system ten ma zastosowanie „w pracach” lub „w procedurach” Eurojustu, oznacza, iż wewnętrzna komunikacja w tym organie nie jest objęta wspomnianym systemem.

30. Żaden z tych argumentów nie opiera się analizie. Po pierwsze, zastosowanie rozporządzenia nr 1 wynika jasno z prawidłowo skonstruowanego łańcucha odesłań do tekstu. System językowy Unii podejmującej działania w ramach trzeciego filaru jest bowiem określony w art. 41 UE. Przewiduje on wyraźnie obowiązywanie art. 290 WE do postanowień Unii dotyczących współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych. Artykuł ten z kolei deleguje Radzie, podejmującej decyzję w formie rozporządzenia, ustalenie systemu językowego instytucji Wspólnoty, co zostało dokonane poprzez przyjęcie rozporządzenia Rady nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Wspólnoty³⁴. Godne podkreślenia jest zresztą, że ostatnia zmieniona wersja tego rozporządzenia wspomina wyraźnie o „instytucjach Unii”. A zatem to właśnie ten system językowy ma, na mocy art. 31 decyzji Eurojustu, zastosowanie do Eurojustu jako organu funkcjonującego w ramach postanowień traktatu o Unii.

31. Po drugie, wykluczenie z tego systemu pewnego zakresu działalności Eurojustu również nie jest uzasadnione. Podobne wykluczenie opiera się na nieznanym

uzasadnieniu na gruncie prawa podziale na funkcje operacyjne i funkcje czysto administracyjne. Nic nie wskazuje w istocie na to, że pojęcie „języki robocze”, w rozumieniu rozporządzenia nr 1 nie odnosi się do funkcji administracyjnych. Wręcz przeciwnie, wszystko wskazuje na to, że pojęcie to obejmuje stosunki zewnętrzne i prace wewnętrzne instytucji, bez dokonywania podziału między nimi. Zresztą to właśnie w tym rozumieniu Trybunał miał już okazję użyć tego pojęcia³⁵. Zakres zastosowania systemu językowego obejmuje ogół działalności instytucji i organów Unii, bez względu na to, czy działalność ta odnosi się do stosunków zewnętrznych, czy też do wewnętrznego ich funkcjonowania. Nie oznacza to jednak, że należy całkowicie odrzucić wszelki podział na komunikację zewnętrzną i wewnętrzną. Będzie on użyteczny, jednakże dopiero na etapie warunków zastosowania systemu językowego³⁶.

32. Pozostaje jeszcze wypowiedzieć się w sprawie zastosowania zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Eurojust je podważa, twierdząc, że zasada ta, wypływająca z art. 12 WE ma zastosowania jedynie w ramach wspólnotowych. To zaprzeczenie nie wydaje mi się uzasadnione. Nie ulega wątpliwości bowiem, że art. 12 WE ustanawia ogólną zasadę prawa wspólnotowego³⁷, rozumianą jako „szcze-

35 — Zobacz wyrok z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie 280/80 Bakke-d'Aloja przeciwko Radzie, Rec. str. 2887, pkt 13.

36 — Zobacz pkt 46 niniejszej opinii.

37 — Wyrok z dnia 3 października 2000 r. w sprawie C-411/98 Ferlini, Rec. str. I-8081, pkt 39.

34 — Zwróćmy uwagę, że mocą art. 28 UE podobne rozwiązanie zostało przyjęte w odniesieniu do tytułu V traktatu UE, dotyczącego wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

gólna postać ogólnej zasady równości”³⁸. Zasady te mają rangę „zasad podstawowych” wspólnotowego porządku prawnego³⁹. Z tego względu stanowią część podstawowego dorobku Wspólnoty⁴⁰. Natomiast na mocy art. 2 UE Unia stawia sobie za cel „pełne zachowanie dorobku wspólnotowego i jego rozwój”. Ponadto kategoria, do której zasady te należą, nie jest obca traktatowi o Unii, ponieważ zgodnie z jego art. 6 „Unia szanuje prawa podstawowe [...] jako zasady ogólne prawa wspólnotowego”⁴¹. Moim zdaniem, z powyższego wynika, że podstawowa zasada niedyskryminacji oraz jej szczególna postać, tj. zasada niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, mają pełne zastosowanie w zakresie stosowania traktatu o Unii Europejskiej. Należy zatem uznać, iż instytucje i organy działające na jego podstawie są nimi związane⁴².

33. Ten wniosek, wynikający z ochrony dorobku wspólnotowego, odpowiada również potrzebom spójności⁴³. Tworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oparte jest jednocześnie na postanowieniach traktatu UE i traktatu WE. Istotne jest, aby działania podejmowane przez instytucje Unii w tym zakresie, bez względu na ich podstawę prawną, odpowiadały takim samym standardom. Z tego względu art. 3 UE wyraźnie stanowi, iż „Unia dysponuje jednolitymi ramami instytucjonalnymi, które zapewniają spójność i ciągłość działań podejmowanych do osiągnięcia jej celów, przy poszanowaniu i rozwijaniu dorobku wspólnotowego”.

34. Na zakończenie rozważań poświęconych prawu właściwemu chciałbym dodać jeszcze jedno spostrzeżenie. Moim zdaniem, kwestia wymagań językowych nie leży jedynie w zakresie zastosowania rozporządzeń i szczególnych postanowień traktatu. Zagadnienie to powinno zostać powiązane z podstawowymi prawami, zasadą i celem Unii Europejskiej⁴⁴. Należy w tym względzie przypomnieć, iż poszanowanie i wspieranie różnorodności językowej nie stanowią celów niedających się w żaden sposób pogodzić z celami wspólnego rynku. Wręcz przeciwnie, w perspektywie Wspólnoty opierającej się na swobodnym przepływie osób „ochrona praw i przywilejów językowych jednostki ma

38 — Wyrok z dnia 19 marca 2002 r. w sprawie C-224/00 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-2965, pkt 14.

39 — W przedmiocie zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową jako „podstawowej zasady” Wspólnoty zob. ostatnio wyrok z dnia 16 września 2001 r. w sprawie C-465/01 Komisja przeciwko Austrii, Zb.Orz. str. I-8291, pkt 25. W przedmiocie zasady równego traktowania jako „podstawowej zasady” prawa wspólnotowego zob. wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r. w sprawie C-55/00 Gottardo, Rec. str. I-413, pkt 34.

40 — Stanowią one „podstawowe przepisy wspólnotowego porządku prawnego”, których ochrona należy do Trybunału (zob. podobnie opinia 1/91 z dnia 14 grudnia 1991 r., Rec. str. I-6079, pkt 41). Zobacz również P. Pescatore, „Aspects judiciaires de l’acquis communautaire”, *Revue trimestrielle de droit européen*, 1981, str. 617.

41 — W tym względzie jest godne podkreślenia, iż Karta podstawowych praw Unii Europejskiej ustanawia w art. 21 zasadę niedyskryminacji jako podstawowe prawo, do którego poszanowania zobowiązane są instytucje Unii (Dz.U. 2000, C 364, str. 1).

42 — Zobacz analogicznie orzecznictwo odnoszące się do prawa do dostępu do dokumentów znajdujących się w posiadaniu instytucji Unii: wyrok Sądu z dnia 19 października 1995 r. w sprawie T-194/94 Carvel i Guardian Newspapers przeciwko Radzie, Rec. str. II-2765 oraz wyrok z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie C-353/99 P Rada przeciwko Hautali, Rec. str. I-9565.

43 — Zobacz podobnie C. Timmermans „The Constitutionnalization of the European Union”, *Yearbook of European Union Law*, 2002, vol. 21, str. 1.

44 — Zobacz podobnie N. Nic Shuibhne, „Commentaire de l’arrêt Kik/OHMI”, *Common Market Law Review*, 2004, str. 1093.

szczególne znaczenie”⁴⁵. Bezsporne jest, że możliwość używania własnego języka ułatwia obywatelowi Unii korzystanie ze swobody przemieszczania się oraz integrację społeczną w przyjmującym go państwie⁴⁶. W tym kontekście Trybunał potępił wszelką formę dyskryminacji pośredniej opartej na znajomości języków⁴⁷.

35. W Unii pojmowanej jako przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, mającej na celu utworzenie społeczeństwa opartego na pluralizmie⁴⁸, poszanowanie różnorodności językowej ma tym bardziej podstawowe znaczenie. Wynika to z poszanowania przez Unię na mocy art. 6 ust. 3 UE tożsamości narodowej państw członkowskich. Zasada poszanowania różnorodności językowej została zresztą wyrażenie wyrażona w Karcie podstawowych praw Unii Europejskiej⁴⁹ oraz w Traktacie ustanawiającym Konstytucję dla Europy⁵⁰. Zasada ta jest wyrazem pluralizmu będącego podstawą Unii Europejskiej.

36. „Moją ojczyzną jest język portugalski”. Ta słynna wypowiedź Pessoa⁵¹, cytowana przez wielu pisarzy, jak choćby Camusa⁵², dobrze wyraża więź, jaka może istnieć między językiem i poczuciem przynależności państwowej. Język nie jest jedynie funkcjonalnym środkiem komunikacji społecznej. Jest on istotnym atrybutem tożsamości osoby, a jednocześnie zasadniczym elementem tożsamości narodowej⁵³.

37. Moim zdaniem systemu językowego instytucji Unii nie można rozdzielić od tego kontekstu oraz tej zasady. System ten zapewnia uznanie praw językowych osób fizycznych mających *bezpośredni* dostęp do instytucji Unii. Wynika on ze szczególnego charakteru związków łączących Unię z jej obywatelami. Należy zatem uznać go za bezpośredni wyraz różnorodności językowej charakteryzującej Unię Europejską. Z tego względu stanowi on zatem podstawową zasadę instytucjonalną Unii Europejskiej.

38. Oczywiście nie można z tego wywieść istnienia bezwzględnej zasady równości języków w Unii. Jak wynika z ww. wyroku

45 — Wyroki: z dnia 11 lipca 1985 r. w sprawie 137/84 Mutsch, Rec. str. 2681, pkt 11 i z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie C-274/96 Bickel i Franz, Rec. str. I-7637, pkt 13.

46 — Wyżej wymienione w przypisie 45 wyroki w sprawach: Mutsch, pkt 16 oraz Bickel i Franz, pkt 16.

47 — Wyrok z dnia 28 listopada 1989 r. w sprawie C-379/87 Groener, Rec. str. 3967, pkt 19 i 23.

48 — Zgodnie z art. 2 Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, ww. w przypisie 20, jest to jedna z podstawowych wartości Unii.

49 — Artykuł 22 karty stanowi, iż „Unia szanuje różnicowanie kulturowe, religijne i językowe”.

50 — Artykuł 3 ust. 3 tego aktu stanowi, iż „Unia szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz zapewnia ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego Europy”.

51 — „A minha pátria é a língua portuguesa” (B. Soares, heteronim F. Pessoa, „Livro do Desassossego”, Lizbona, 1931–1932).

52 — Podobno Camus rzekł kiedyś: „Tak, mam ojczyznę, jest nią język francuski”.

53 — W ten sposób wyjaśnia się fakt, że Wspólnota przyjęła wspólną walutę, podczas gdy nie do pomyslenia jest, aby przyjęła wspólny język (podobnie B. De Witte, „Language Law of the European Union: Protecting or Eroding Linguistic Diversity?”, w: „Culture and the European Union”, Oxford University Press, Oksford 2004).

Trybunału w sprawie Kik przeciwko OHIM, odniesienia dotyczące stosowania języków w Unii Europejskiej zawarte w traktacie „nie mogą być uważane jako stanowiące wyraz ogólnej zasady prawa wspólnotowego zapewniającej każdemu obywatelowi prawo do tego, aby wszystko to, co ma wpływ na jego interesy, było zredagowane w jego języku *bez względu na okoliczności*”⁵⁴. Istnieją bowiem okoliczności, w których prawo to nie będzie miało zastosowania. Jednakże okoliczności te są ograniczone i zawsze wymagają uzasadnienia. W każdym razie instytucje i organy Unii mają obowiązek przestrzegania zasady różnorodności językowej.

B — Zastosowanie w niniejszej sprawie

39. W rozpatrywanej sprawie nie chodzi jedynie o dokonanie oceny zgodności z prawem Unii warunków zatrudnienia i rekrutacji pracowników tymczasowych w danym organie Unii. Wymagania językowe, takie jak stanowiące przedmiot rozpatrywanej sprawy, mogą zostać narzucone ze względu na system językowy mający zastosowanie w wewnętrznej działalności danego organu lub ze względu na charakter stanowisk, które mają zostać obsadzone. Wydaje mi się natomiast, po dokonaniu pewnej analizy, że te dwie sytuacje należy starannie odróżnić. Konieczne jest zatem przeprowadzenie wstępnej analizy przepisów dotyczących stosowania języków w instytucjach i organach Unii.

1. System językowy organów i instytucji Unii

40. Z powyższych rozważań odnoszących się do prawa właściwego jasno wynika, że zasada poszanowania różnorodności językowej Unii obowiązuje jako wymóg podstawowy ogół instytucji i organów Unii. Jednakże wymóg ten nie może zostać uznany za bezwzględny. W praktyce konieczne jest zastosowanie pewnych ograniczeń w celu pogodzenia poszanowania zasady z wymogami rzeczywistości instytucjonalnej i administracyjnej. Ograniczenia te muszą być zamknięte w pewnych granicach i uzasadnione. W każdym razie nie mogą one naruszyć istoty zasady, zgodnie z którą instytucje zobowiązane są do poszanowania i stosowania wszystkich urzędowych języków Unii.

41. Dla dokonania oceny uzasadnienia ograniczeń możliwych w odniesieniu do tej zasady, należy uwzględnić kontekst, w którym mają one być stosowane. Dokładne określenie zakresu zastosowania takiej zasady zależy bowiem od zainteresowanej instytucji lub organu, od okoliczności występujących w danym przypadku i od rozbieżnych interesów, jakie należy wziąć pod uwagę w takiej sytuacji.

42. Jestem zdania, że w tym względzie można wyróżnić trzy rodzaje sytuacji.

54 — Punkt 82 wyroku w sprawie Kik przeciwko OHIM, ww. w przypisie 2 (wyróżnienie moje).

43. Jasne jest, że zasada różnorodności językowej wymaga najszerzej ochrony w kontekście komunikacji między instytucjami i podmiotami Unii. W tym bowiem przypadku zasada ta wiąże się z podstawową zasadą demokratyczną, o której poszanowanie dba Trybunał⁵⁵. Wymaga ona w szczególności, aby podmioty prawa Unii, tj. państwa członkowskie i obywatele europejscy mieli swobodny dostęp do tekstów prawnych Unii i do instytucji, które je wydają. Jedynie taki dostęp może umożliwić obywatelom Unii rzeczywiste i równe uczestnictwo w demokratycznym życiu Unii⁵⁶. Z powyższego wynika, że w kontekście wykonywania praw do uczestnictwa związanych z obywatelstwem Unii, poszanowanie różnorodności językowej nie powinno napotykać na przeszkody natury technicznej, które sprawnie funkcjonująca instytucja może i musi pokonać.

44. Zakres tych praw rozciąga się również na stosunki między obywatelami i administracją. W kontekście procedur administracyjnych istotne jest, aby zainteresowani — państwa członkowskie i obywatele mogli zrozumieć instytucję lub organ, z którym są w kontakcie. W konsekwencji zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 1 zasadą jest, iż językiem używanym do porozumiewania się musi być język zainteresowanego⁵⁷. Jednakże bezsporne jest, że w tym kontekście prawa językowe zainteresowa-

nego poddane są ograniczeniom, wynikającym z wymogów administracji. I tak używanie języka innego niż język zainteresowanego jest dopuszczalne w niektórych przypadkach, jeżeli okaże się, że zainteresowani mieli możliwość właściwego zapoznania się ze stanowiskiem przyjętym przez daną instytucję⁵⁸. W tym względzie należy mieć na uwadze fakt, iż stron postępowania nie uważa się po prostu za osoby podlegające jurysdykcji danego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 2 rozporządzenia nr 1, lecz raczej jako osoby zainteresowane i posiadające określone kwalifikacje oraz korzystające ze źródeł poznawczych i materialnych, dzięki którym mogą być w wystarczającym stopniu poinformowane⁵⁹.

45. W takich okolicznościach można dopuścić, aby Rada, stanowiąc zgodnie z art. 290 WE, przyjęła odmienne podejście w odniesieniu do różnych języków urzędowych. Jednakże wybór dokonany przez Radę musi być, po pierwsze, adekwatny i proporcjonalny w stosunku do zasady różnorodności językowej⁶⁰. Po drugie, wybór ten nie może prowadzić do nieuzasadnionej dyskryminacji niektórych obywateli europejskich.

46. Od tych dwóch pierwszych przypadków należy odróżnić system wewnętrznego funk-

55 — Wyrok z dnia 29 października 1980 r. w sprawie 138/79 Roquette Frères przeciwko Radzie, Rec. str. 3333, pkt 33.

56 — Podobnie art. 21 ust. 3 WE stanowi, iż „Każdy obywatel Unii może zwracać się pisemnie do każdej instytucji lub organu określonego w niniejszym artykule w jednym z języków wskazanych w artykule 314 oraz otrzymywać odpowiedź w tym samym języku”.

57 — Wyrok Sądu z dnia 27 lutego 1992 r. w sprawach połączonych T-79/89, od T-84/89 do T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 i T-104/89 BASF i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-315, pkt 54 i 55 oraz wyrok Trybunału z dnia 10 lutego 1998 r. w sprawie C-263/95 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-441, pkt 27.

58 — Zobacz w szczególności wyroki Sądu: z dnia 14 lipca 1994 r. w sprawie T-77/92 Parker Pen przeciwko Komisji, Rec. str. II-549, pkt 73–75 oraz z dnia 7 lutego 2001 r. w sprawie T-118/99 Bonaiti Brighina przeciwko Komisji, RecFP str. I-A-25 i II-97, pkt 16–19, oraz ww. w przypisie 2 wyrok w sprawie Kik przeciwko OHIM, pkt 92–94.

59 — Wyżej wymieniony w przypisie 2 wyrok w sprawie Kik przeciwko OHIM, pkt 88 i 89.

60 — Wyżej wymieniony w przypisie 2 wyrok w sprawie Kik przeciwko OHIM, pkt 94.

cjonowania instytucji i organów Unii. O ile różnorodność językowa jest podstawową zasadą w ramach procedur zewnętrznych, o tyle uzasadnieniem takiej sytuacji jest poszanowanie praw językowych podmiotów mających dostęp do instytucji i organów Unii. Traktat i orzecznictwo Trybunału opierają się na założeniu, że wybór języka używanego w komunikowaniu się należy do państwa członkowskiego lub osoby, która utrzymuje określone relacje z instytucjami. W przeciwieństwie do tego, w ramach działalności wewnętrznej instytucji i organów Unii, wybór języka używanego dla potrzeb komunikacji wewnętrznej należy do kompetencji tych instytucji, które mogą go narzucić zatrudnianym pracownikom. I tak art. 6 rozporządzenia nr 1 stanowi, iż „instytucje mogą określić szczegółowe zasady stosowania systemu językowego w swych regulaminach”.

instytucji. Funkcjonowanie i skład organów i instytucji Unii musi zawsze odzwierciedlać potrzebę zapewnienia równowagi geograficznej i językowej Unii oraz przestrzegać zasady niedyskryminacji⁶². Taki jest również sens nałożonego na instytucje obowiązku przeprowadzania rekrutacji pośród obywateli z państw członkowskich z uwzględnieniem możliwie szerokiego zasięgu geograficznego.

47. W tym kontekście zastosowanie mają dwie kategorie sprzecznych ze sobą wymogów. Z jednej strony elementarne względy efektywności administracji nakazują ograniczony wybór języków roboczych⁶¹. Oczywiście jest, że system całkowitego pluralizmu językowego jest praktycznie nierealny i ekonomicznie zbyt uciążliwy dla instytucji lub organu mającego wyspecjalizowane i techniczne kompetencje. Jednakże, z drugiej strony, wewnętrzny system językowy nie może być całkowicie oderwany od zewnętrznego systemu komunikowania się

48. W kwestii określenia wewnętrznego systemu językowego należy zatem uznać pewną autonomię instytucji i organów Unii. Autonomia taka jest niezbędna w celu zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania⁶³. Zdaniem Trybunału jest ona wyrazem „nieodłącznej zasady wszystkich systemów instytucjonalnych”⁶⁴. Jednakże zakres tej autonomii musi być wyraźnie wyznaczony. Może być ona wykonywana jedynie w granicach ustanowionych przez traktat⁶⁵. Należy w tym względzie przypomnieć, że traktat przyznaje Radzie kompetencję do

61 — Zobacz podobnie opinię rzecznika generalnego Jacobsa w ww. w przypisie 2 sprawie Kik przeciwko OHIM, pkt 63 oraz opinię rzecznika generalnego Van Gervena w sprawie C-137/92 P Komisja przeciwko BASF i in., w której wyrok zapadł w dniu 15 czerwca 1994 r., Rec. str. I-2555, pkt 43.

62 — Zobacz analogicznie wyrok z dnia 4 marca 1964 r. w sprawie 15/63 Lassalle przeciwko Parlamentowi, Rec. str. 57, w której Trybunał zwraca w szczególności uwagę na „potrzebę zachowania równowagi geograficznej wymaganej przez Idee wspólnotową” (str. 73).

63 — Zobacz w szczególności wyrok z dnia 15 września 1981 r. w sprawie 208/80 Lord Bruce of Donington, Rec. str. 2205, pkt 17.

64 — Wyrok z dnia 23 września 1986 r. w sprawie 5/85 AKZO Chemie przeciwko Komisji, Rec. str. 2585, pkt 37.

65 — Zobacz przez analogię wyrok z dnia 28 listopada 1991 r. w sprawach połączonych C-213/88 i C-39/89 Luksemburg przeciwko Parlamentowi, Rec. str. I-5643, pkt 34.

określenia systemu językowego instytucji⁶⁶. Kompetencja ta wiąże się z szerokim marginesem uznania, pod warunkiem iż nie doprowadzi to do podważenia istoty zasady różnorodności językowej. Z kolei instytucje i organy Unii mają wąski margines uznania w zakresie *wdrażania* tego systemu. Można im zezwolić na korzystanie z niego jedynie w celu zaspokojenia ich wewnętrznych potrzeb organizacyjnych.

nych ze stanowiskiem, które ma zostać obsadzone, powinni mieć możliwość dopuszczenia i uczestniczenia w postępowaniu rekrutacyjnym na tych samych warunkach⁶⁷.

49. W takich okolicznościach wybór jednego — lub więcej — języka Unii dla potrzeb wewnętrznych jest dopuszczalny jedynie wtedy, gdy opiera się na względach obiektywnych związanych z organizacyjnymi potrzebami danego organu i jednocześnie nie skutkuje nieuzasadnionymi różnicami w traktowaniu obywateli Unii. Po pierwsze, istotne jest zapewnienie, że wybrany system odpowiada specyficznym potrzebom danego organu, wynikającym, na przykład, z historii jego powstania, z miejsca jego siedziby, z potrzeb komunikacji wewnętrznej lub charakteru jego działalności. Po drugie, należy zbadać, czy wybór ten nie zagraża równemu dostępowi obywateli Unii do stanowisk oferowanych przez instytucje i organy Unii. Z tego punktu widzenia, wszyscy ci, którzy posiadają kompetencje niezbędne do wykonywania zadań związa-

50. W każdym razie nie jest wystarczające uzasadnienie wewnętrznego systemu językowego „naturą rzeczy” („la naturaleza de los hechos”), którym zadowolili się Eurojust w postępowaniu przed Trybunałem.

2. Legalność warunków zatrudnienia

51. W zaskarżonych aktach Eurojust ustala wymagania językowe, które nie odpowiadają wymaganiom wynikającym z art. 12 ust. 2 WZIP. Różnią się one albo zakresem, albo poziomem wymaganej znajomości języka. Królestwo Hiszpanii twierdzi, że rozbieżność ta sama w sobie stanowi naruszenie WZIP.

66 — Należy zauważyć w tym względzie, że traktat z Nicei zmieniający Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości wzywa Radę do przyjęcia reguł dotyczących systemu językowego mającego zastosowanie w Trybunale i Sądzie Pierwszej Instancji w statucie Trybunału Sprawiedliwości, nie zaś, jak wcześniej, w regulaminie postępowania (art. 64 statutu). Wynika z tego, że reguły te powinny zostać podniesione do rangi prawa pierwotnego, co oznacza, że wszelka ich zmiana musi być zaakceptowana przez Radę stanowiącą jednomyślnie zgodnie z procedurą określoną w art. 245 WE. Zmiana ta potwierdza znaczenie, jakie traktat przywiązuje do postanowień odnoszących się do systemu językowego, oraz szczególną odpowiedzialność, jaka w tym względzie ciąży na Radzie.

67 — Wynika to również z art. 15 i 21 Karty podstawowych praw Unii Europejskiej, chroniących, po pierwsze, prawa każdego obywatela do dostępu do zatrudnienia i uczestniczenia w postępowaniach rekrutacyjnych zorganizowanych w Unii i, po drugie, prawa do tego, by nie być ofiarą dyskryminacji, w szczególności ze względu na język.

52. Sformułowany w ten sposób zarzut nie wydaje mi się uzasadniony. Orzecznictwo wspólnotowe nie stoi bowiem na przeszkodzie temu, aby dana instytucja lub organ Unii ustalała wymagania zawodowe związane między innymi ze znajomością języków wyższe niż te, które odpowiadają minimalnym warunkom określonym w WZIP⁶⁸. Trzeba jeszcze, aby te dodatkowe wymagania były uzasadnione⁶⁹. Innymi słowy, wymogi te muszą realizować pewien uzasadniony cel i być proporcjonalne do zamierzonego celu.

53. W postępowaniu przed Trybunałem Eurojust przedstawił argumenty dwojakiego rodzaju.

a) Uzasadnienie oparte na języku roboczym

54. Zdaniem Eurojustu, wymagane umiejętności są niezbędne do tego, aby wyselekcjonowani kandydaci mogli porozumiewać się ze sobą podczas pracy w tym organie. Wymagania są zatem uzasadnione koniecznością władania językami roboczymi Eurojustu.

55. Moim zdaniem, nie ulega wątpliwości, że wybór jednego języka używanego do wew-

nętrznego komunikowania się może być konieczny dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania instytucji i organów Unii⁷⁰. Wybór ten zdaje się być tym bardziej uzasadniony, że organ, którego dotyczy niniejsza sprawa, jest niewielką jednostką dysponującą ograniczonymi środkami. Jednakże w celu osiągnięcia tego uzasadnionego celu wymóg *jednoczesnej* znajomości dwóch *określonych* języków Unii postawiony w odniesieniu do wszystkich stanowisk, prócz stanowiska księgowego i bibliotekarza archiwisty, nie wydaje się adekwatny. W celu zapewnienia prawidłowego porozumiewania się w tym organie znajomość jednego wspólnego języka zdaje się być wystarczająca. Skoro zatem wszyscy pracownicy tego organu władają tym językiem, to oczywiste jest, że wymóg znajomości drugiego języka roboczego nie może być uzasadniony względami komunikacji wewnętrznej.

56. Należy jeszcze sprecyzować, iż nie oznacza to, że dany organ nie może wybrać kilka języków roboczych. Jednakże wybór ten musi być jasno określony i uzasadniony specyficznymi wymogami związanymi z funkcjonowaniem tego organu, w szczególności z uwzględnieniem różnorodności zatrudnionego personelu. Używanie wielu języków w pracach wydziałów danej instytucji może stanowić uzasadnienie dla wymogu znajomości jednego z języków roboczych. W takich przypadkach jednak znajomość *jednego* z tych języków wydaje się być wystarczająca. W każdym razie wymóg *jednoczesnej* znajomości różnych języków nie może być uzasadniony potrzebami wewnętrznego komunikowania się i odzwierciedlać może jedynie chęć przyznania uprzywilejowanego statusu niektórym językom Unii. Należy natomiast przypom-

68 — Zobacz wyrok Trybunału z dnia 13 lipca 1989 r. w sprawie 108/88 Cendoya przeciwko Komisji, Rec. str. 2711, pkt 24 oraz wyrok Sądu z dnia 18 września 2003 r. w sprawie T-73/01 Pappas przeciwko Komitetowi Regionów, Rec.FP, str. I-A-207 i str. II-1011, pkt 85.

69 — Zobacz podobnie ww. w przypisie 62 wyrok w sprawie Lassalle przeciwko Parlamentowi, Rec. str. 74.

70 — Zobacz pkt 47 niniejszej opinii.

nieć, że zgodnie z art. 290 WE wyłączna kompetencja do wprowadzenia odmiennego traktowania języków urzędowych Unii należy wyłącznie do Rady, która wykonuje ją w należyтым poszanowaniu zasady różnorodności językowej.

justu również niewiele w tym względzie wyjaśnia. Ponieważ Eurojust nie wykazał jednoznacznie ani nie uzasadnił wyboru jednego lub więcej języków roboczych, zaprezentowane wyjaśnienie powinno zostać również odrzucone.

57. W niniejszej sprawie punkty stawiające wymóg jednoczesnej znajomości dwóch określonych języków Unii zamieszczone w ogłoszeniach o naborze na stanowisko inspektora ochrony danych, stanowisko radcy prawnego, stanowisko sekretarza w Biurze Administracyjnym, stanowiska specjalisty w zakresie informatyki i stanowisko attaché prasowego są wyraźnie dysproporcjonalne. Nie można ich uzasadnić samą tylko potrzebą zapewnienia komunikacji wewnątrz organu.

59. Pozostaje zatem dokonanie analizy drugiego argumentu przytoczonego przez Eurojust na obronę legalności zaskarżonych aktów.

b) Uzasadnienie oparte na rodzaju wykonywanych zadań

58. Jeśli chodzi o wymóg posiadania dostatecznej znajomości języka angielskiego w celu pracy na stanowisku księgowego, może on zostać uwzględniony, jeżeli wybór języka angielskiego jako języka roboczego został wyraźnie określony i należyście uzasadniony. Natomiast uwagi przedstawione Trybunałowi przez Eurojust są niejasne. Raz wydaje się, że dla potrzeb wewnętrznej komunikacji został wybrany jeden język bez jego precyzyjnego określenia⁷¹, innym razem z kolei zdaje się, że oba języki wskazane w ogłoszeniach o naborze stanowią języki używane w wewnętrznej komunikacji w organie⁷². Regulamin wewnętrzny Euro-

60. Eurojust twierdzi również, że powyższe wymagania językowe są związane z zadaniami, jakie mają wykonywać osoby zajmujące poszczególne stanowiska.

61. Należy przyznać, że charakter wykonywanych zadań może stanowić uzasadnienie dla znajomości innego języka niż język używany w wewnętrznej komunikacji w organie. Jednakże środek ustanawiający szersze wymagania językowe niż te, które przewidują WZIP, nie może naruszać podstawowej zasady niedyskryminacji. Wymagania językowe postawione ze względu na charakter zatrudnienia muszą być ściśle związane z obsadzaniem stanowiskami i nie

71 — Punkty 49 i 65 repliki.

72 — Punkty 13 i 28 dupliki. Wynika to również, pośrednio, z uwag przedstawionych przez Eurojust podczas rozprawy.

mogą prowadzić do podważenia wymogu różnorodności geograficznej personelu Unii.

zerwania obsadzanego stanowiska dla jednej lub kilku określonych narodowości⁷³.

62. W przypadku pierwszego warunku należy zbadać, czy postawione wymagania językowe pozostają w koniecznym bezpośrednim związku z zadaniami wykonywanymi na zaproponowanym stanowisku. Jeśli związek ten nie zostanie ustalony, wymagania takie muszą zostać uznane za dyskryminujące wobec obywateli Unii posiadających konieczne umiejętności w rozumieniu art. 12 WZIP do zajmowania obsadzanych stanowisk. Niezależnie nawet od kryterium przynależności państwowej podobna dyskryminacja ze względu na język może stanowić nieuzasadnioną przeszkodę w dostępie do zatrudnienia.

64. W niniejszej sprawie nie wykazano, że wymogi postawione w odniesieniu do obsadzanych stanowisk są dyskryminujące ze względu na język lub przynależność państwową.

65. Z jednej strony nie wydaje się, aby zaskarżone akty zniechęciły obywateli europejskich, których językami ojczystymi są inne języki niż te, których znajomości wymagały zaskarżone akty. Wręcz przeciwnie, dostarczone informacje świadczą o wyrównanej reprezentacji różnych narodowości zarówno w postępowaniu rekrutacyjnym, jak i w samym organie.

63. Drugi warunek służy ustaleniu, czy zastosowane wymagania nie stanowią nadmiernej przeszkody w osiągnięciu celu, jakim jest zapewnienie równowagi geograficznej w instytucjach i organach Unii. Nie ulega wątpliwości, że uprzywilejowanie niektórych języków za pośrednictwem wymagań zawodowych jest korzystne dla obywateli europejskich, dla których języki te to języki ojczyste. Korzyść taka natomiast może prowadzić do pośredniej dyskryminacji innych obywateli Unii. Zasada niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową stoi zatem na przeszkodzie temu, aby wymóg odnoszący się do języka podyktowany potrzebami administracji prowadził do zare-

66. Z drugiej strony prawdą jest, że Eurojust nie przedstawił szerszych wyjaśnień dotyczących związku, jaki mógłby istnieć między każdym ze stanowisk, i odpowiadającym mu wymaganiom językowym. W tym względzie zadowolili się przedstawieniem „dorożumianych” przyczyn wynikających z opisu zaproponowanych stanowisk. Miałyby one swoje uzasadnienie w szczególności w konieczności utrzymywania stałych stosunków z osobami i organami zewnętrznymi, zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi oraz w konieczności zapewnienia szybkiego dostępu do odpowiednich narzędzi pracy. W tej sytuacji trzeba przypomnieć, że

73 — Wyżej wymieniony w przypisie 62 wyrok w sprawie Lassalle przeciwko Parlamentowi.

organom Unii należy przyznać pewną niezależność w zakresie określenia charakteru potrzeb związanych z ich działalnością. Wynika z tego, iż jedynie fakt, że wymogi są w oczywisty sposób nieodpowiednie, może mieć wpływ na legalność zaskarżonych aktów. W niniejszej sprawie Królestwo Hiszpanii nie przedstawiło żadnego konkretnego dowodu pozwalającego podać w wątpliwość odpowiedni, dla pełnienia zaproponowanych stanowisk, charakter wymaganej znajomości języków.

67. Nawet jeśli w tym przypadku argument oparty na języku używanym do komunikacji wewnętrznej nie wystarczy do ustalenia uzasadnionego charakteru postawionych wymagań, to argument wynikający z rodzaju wykonywanych zadań nie może zostać odrzucony. W zakresie, w jakim niezgodność z prawem wymagań językowych zawartych w ogłoszeniach o naborze sporządzonych przez Eurojust nie została wykazana, uważam, że zarzuty powołane w odniesieniu do tych części zaskarżonych aktów powinny zostać odrzucone.

3. Legalność kryteriów selekcji

68. Wymóg, aby część dokumentów niezbędnych do przedstawienia kandydatury była sporządzona w języku angielskim, stanowi naruszenie zasady, zgodnie z którą osoby fizyczne mają prawo zwrócenia się do instytucji i organów Unii w wybranym przez nie języku urzędowym. Zasada ta wiąże Eurojust na mocy art. 2 rozporządzenia

nr 1, które ma zastosowanie do Eurojustu na mocy art. 31 decyzji Eurojustu⁷⁴.

69. Należy zatem postawić sobie pytanie, czy naruszenie to jest uzasadnione. Sytuacji, w której znajdują się kandydaci odpowiadający na ogłoszenie o naborze wydane przez organ Unii, nie można porównać z sytuacją obywateli zwracających się do instytucji w ramach demokratycznego uczestniczenia w życiu Unii. Ich wniosek stanowi część zorganizowanego procesu selekcji i jest bezpośrednio związany z wykonywaniem określonych zadań. W takiej sytuacji przedmiotowe wymaganie może być uzasadnione, jeżeli, po pierwsze, jest bezpośrednio związane z umiejętnościami niezbędnymi do wykonywania zadań na obsadzonym stanowisku i, po drugie, nie narusza w nadmierny sposób interesów osób, które mogą być nim zainteresowane.

70. Oznacza to, że nie można go w żadnym razie uzasadnić przyczynami związanymi z organizacją i zarządzaniem procesem selekcji. Nie można wykluczyć danej osoby z postępowania rekrutacyjnego tylko i wyłącznie ze względów materialnych. Podobne wykluczenie stanowiłoby wobec tych osób naruszenie ich podstawowego prawa dostępu do zatrudnienia. Jest natomiast w pełni dopuszczalne wymaganie od kandydata na stanowisko w danym organie Unii, aby wykazał za pośrednictwem formularza

⁷⁴ — Zobacz pkt 30 niniejszej opinii.

aplikacyjnego, iż posiada pewne umiejętności konieczne dla sprawowania danego stanowiska.

można wywnioskować, że znajomość języka angielskiego jest niezbędna. Nic jednak nie wskazuje na to, iż umiejętność porozumiewania się i pisanie w tym języku jest konieczna, aby móc wykonywać zadania na tym stanowisku.

71. Jest tak bez wątpienia w przypadku ogłoszeń, w odniesieniu do których bardzo dobra, dogłębna lub dostateczna znajomość języka angielskiego stanowi jeden z warunków wymaganych dla pełnienia proponowanego stanowiska. W tym przypadku można ustalić związek między koniecznością wypełnienia formularza aplikacyjnego po angielsku i postawionymi wymaganiami zawodowymi. Ponadto wszystkie zainteresowane osoby mają możliwość zapoznania się z tymi wymaganiami dzięki opublikowaniu ogłoszeń o naborze we wszystkich językach urzędowych Unii. Wreszcie kandydaci zachowują prawo do wypełnienia formularza aplikacyjnego w języku, w którym zostało opublikowane ogłoszenie o naborze. Wynika z tego, że naruszenie praw językowych zainteresowanych osób jest znikome i że w każdym razie jest uzasadnione zadaniami wykonywanymi na danym stanowisku.

73. W braku szczegółów dotyczących znajomości języków wymaganej na to stanowisko nie sposób stwierdzić, czy postawione wymaganie jest uzasadnione. Uważam zatem, że warunek odnoszący się do sporządzenia w języku angielskim dokumentów związanych z przedstawieniem kandydatury, zawarty w ogłoszeniu o naborze na stanowisko bibliotekarza archiwisty jest niezgodny z prawem.

IV — Konsekwencje zaproponowanego rozwiązania

74. Królestwo Hiszpanii wnosi do Trybunału o częściowe stwierdzenie nieważności zaskarżonych aktów. Mając na uwadze powyższe, należy skargę tę częściowo uwzględnić.

75. Jednakże w swoim orzecznictwie wypracowanym w dziedzinie konkursów dla urzędników i pracowników tymczasowych⁷⁵ Trybunał okazywał zawsze troskę

72. Pozostaje jednak jeden przypadek, w którym warunki te zdają się nie być spełnione. Ogłoszenie o naborze na stanowisko bibliotekarza archiwisty przewiduje, że formularz aplikacyjny powinien zostać przedstawiony w języku angielskim. Jednakże nie zawiera ono żadnych informacji dotyczących wymaganej znajomości języków. Nie można zatem ustalić związku między proponowanym stanowiskiem i wymogiem przedstawienia formularza po angielsku. Z pewnością z innego kryterium selekcji zamieszczonego w ogłoszeniu, zgodnie z którym wymagana jest „dobra znajomość podstawowych źródeł dokumentacji [...] w odniesieniu do systemu *Common law*”,

75 — Zobacz w szczególności wyroki: z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie 144/82 Detti przeciwko Trybunałowi Sprawiedliwości, Rec. str. 2421, pkt 33 oraz z dnia 6 lipca 1993 r. w sprawie C-242/90 P Komisja przeciwko Albanii i in., Rec. str. I-3839, pkt 13 i 14.

o uwzględnienie nie tylko legalności oraz interesów kandydatów bezpodstawnie odrzuconych, lecz również interesów kandydatów, którzy zostali wyselekcjonowani i którym nie można postawić żadnego zarzutu. Uznał również, że nieprawidłowości, jakimi dotknięte było postępowanie rekrutacyjne, nie pociągają za sobą bezpośrednio stwierdzenia nieważności całości wyników konkursu.

76. Podobne rozwiązanie wydaje mi się najwłaściwsze w rozpatrywanej sprawie. Jeśli Trybunał zdecyduje się na obranie rozwiązania zaproponowanego w niniejszej opinii, konieczne będzie poczynienie zastrzeżenia, iż częściowe stwierdzenie nieważności ogłoszenia o naborze na stanowisko bibliotekarza archiwisty nie podważa wyboru dokonanego już na podstawie opublikowanego ogłoszenia.

V — Wnioski

77. W świetle powyższych rozważań proponuję Trybunałowi, aby orzekł w następujący sposób:

„1) Stwierdza się nieważność wydanego przez Eurojust ogłoszenia o naborze na stanowisko bibliotekarza archiwisty w zakresie, w jakim wymaga ono, aby dokumenty związane ze złożeniem kandydatury były sporządzone i przesłane w języku angielskim.

2) W pozostałej części skarga zostaje oddalona”.